

PERHE KASAAN JA KÖYDET IRTI

Sanen perheelle merillä liikkuminen on parasta yhdessäoloa. Veneessä nukutaan vuoden mittaan jopa 60 yötä.

Teksti Matti Sovijärvi Kuvat Miika Kainu ja Harri Sane

Ronya on tottunut veneilijä. Isän kanssa on kiva tutustua reittiin etukäteen.

Sanen perhe koostuu tällä hetkellä **Benita**-äidistä, **Harri**-isästä ja 12-vuotiaasta **Ronya**-tyttärestä – ja tietysti **Centty**-nimisestä terhakaasta terrieristä, joka ei suostu jäämään maihin muiden lähtiessä merelle seikkailuihin. Vaikka Centtykin on kokenut merenkulkija, huonosta kelistä se ei pidä, vaan vetäytyy Ronyan kajuutan viimeisimpään nurkkaan ja paheksuu ympäröivää keikutusta.

Harri on purjehtinut lapsesta saakka ja niin on Ronyakin, joka ei edes muista sellaista aikaa, jolloin ei kesäisin olisi veneilty. Sanen perheen isommat lapset ovat jo aikuisia ja muuttaneet ajat sitten kotoa. He ovat joskus mukana lyhyillä purjehduksilla, mutta pääsääntöisesti merellä liikutaan äidin, isän, Centtyn, Ronyan ja usein hänen kaveriensa muodostamalla joukolla. Merelle lähdetään jokseenkin jokaisena viikonloppuna ja kesäloma käytetään pitkiin purjehduksiin, useimmin länteen, Saaristomerelle ja aina Ruotsiinkin asti. Joskus lähdetään etelään, Viroon.

Perheen vene on nykyisin mukava ja nopea Finn-gulf 36, joka tekee mahdolliseksi kohtuullisen pitkät päivämatkat, vaikka tuuli pysyisikin lunkina. Iso vene tekee matkaamisesta muutenkin mukavaa.

Harri Sane korostaa, että vene on tarkoituksella varustettu purjehdettäväksi yksin. Toisen vanhemmista on voitava irrottautua millä hetkellä hyvänsä huolehtimaan lasten tarpeista. Ronyan kasvaessa tarve on tietysti vähenemään päin, mutta periaate säilyy.

– Reivien säätköydet ja kaikki muukin on vedetty sitlooraan niin, että kippari pystyy selviytymään yksin kaikista tarvittavista manöövereistä, Harri sanoo.

Gotlantiin ja takaisin

– Minäkin olen Centyn lailla sisällä veneessä aika paljon, varsinkin kun sää on huono. Aika kuluu lukiessa ja kaverien kanssa puuhattessa, jos joku heistä on mukana. Ensi kesän viiden viikon purjehdukselle on jo viisi kavereiden varausta, Ronya sanoo.

– Tuleva kesä on muuten aika lailla poikkeuksellinen, kun vaimoni ei lähde kanssamme. Hän on juuri avannut oman hevos- ja ratsastustarvikkeisiin erikoistuneen myymälän, eikä uutta firmaa pidä jättää heti kylmilleen. Me lähdemme siis merille Ronyan ja hänen kavereiensa kanssa kiertämään Suomenlahtea ja ehkä Ruotsiin asti, Harri kertoo.

Ratsastusteema ei liikkeeseen löytynyt sattumalta, vaan hevoset ovat olleet purjehduksen ohella kiinteä osa perheen elämää vuosien ajan.

– Nyt harrastus muuttui ammatiksi, Benita Sane kertoo.

Perheen pitkät purjehdukset tehdään yleensä saman, väljän kaavan mukaan: lähtöpäivä on sovittu ja paluupäivä samoin. Muuten eletään luonnon, tuulen ja kii-reettömyyden ehdoilla, vaikka joka kesälle onkin asetettu tavoite.

– Viime kesä oli aika poikkeuksellinen, kun purjehdimme Gotlantiin asti. Päivämatkat olivat aluksi aika pitkiä, jotta ehtisimme varmasti perille ja nähdäkin siellä jotakin. Sää suosi ja olimme Gotlannissa muutamassa päivässä. Vuokrasimme auton ja tutustuimme saareen oikein kunolla, Harri kertoo.

– Palasimme varsin erityislaatuisen Gotska Sandön kautta ja ehdimme tutustua hiukan siihenkin. Ihan vanhojen perinteiden mukaan ankkuroimme rannan tuntumaan ja kävimme tutustumassa rannan oloihin kumijollalla.

Kaikessa rauhassa

Harri Sane korostaa, että saariston oloihin perehtyminen on iso osa purjeveneellä liikkumista.

– Olemme usein samassa satamassa pari, kolme päivää, jotta ehdimme tutus-

Toisen vanhemmista on voitava irrottautua huolehtimaan lapsen tarpeista.

tua muuhunkin kuin laitureihin. Vietämme aikaamme sekä luonnonsatamissa että kaupallisissa marinoissa. Lisäksi meillä on mahdollisuus käyttää veneilyseuramme satamia, me kuulumme Espoon Pursiseuran lisäksi myös toiseen veneilijöiden yhteisöön. Käynnit jakautuvat aika lailla tasan näiden kolmen vaihtoehdon kesken.

– Varsinkin Saaristomerellä liikumme aika lailla tuulen ja säiden mukaan emmekä yritä ahnehtia. Aika tavallinen päivämatka on 15–30 mailia, mikä taittuu kolmessa, viidessä tunnissa.

Harri Sane on muun ohella myös Espoon Pursiseuran kommodori ja erityisen kiinnostunut veneilyn turvallisuudesta ja sen kehittämisestä.

– Veneellä liikkuminen on itse asiassa erittäin turvallista, kunhan muistaa muu-

taman perusasian. Suomen oloissa pitää ennen muuta huolehtia siitä, että kaikki pysyvät veneessä, sillä kesälläkin vesi on kylmää. Ja veteen joutuneen ylös saaminen on yllättävän vaikeaa, vaikka tämä itse pystyisikin auttamaan.

– Toiseksi: gps on vain apuväline, joka helpottaa purjehtimista, sekin pitää ymmärtää. Yli puolet meripelastajien vuotuisista tehtävistä on eksyneiden tai muuten omasta syystä joutuneiden veneilijöiden tuomista takaisin tutuille paikoille. Gps-laitteeseen voi tulla vika, ja jos se on ollut ainoa navigoinnin työkalu, ollaan pulassa.

Harri muistuttaa, että varsinkin perheveneilijän kannattaa opetella perusasiat kunnolla vaikkapa omassa veneilyseurassa. Aina on syytä pitää järki tallella.

– Ja kun on kiire, älä hosu. Se on hyvä motto, hän sanoo.

VINKKEJÄ MUKAVALLEEN

- Kaikilla pelastusliivit, tietysti.
- Pienimmät lapset turvavaljailla kiinni veneeseen, huonossa kelissä muutkin.
- Vene huolella kiinni yöksi myös sisäpuolelta, jotta kävelemään oppineet eivät eksy kannelle.
- Kaikkien mukanaolevien perehdyttäminen veneen laitteisiin ja ominaisuuksiin.
- Kaikkien perehdyttäminen siihen, mihin ollaan menossa.
- Yhteisesti sovittu ohjelma.
- Yhteisesti sovittu ruokalista.
- Niin laaja työnjako kuin mihin miehistö suostuu.

Mummit ja ukit, lapset ja kaverit

Veneily on veneilijöistä kivaa, useimmille hauskin mahdollinen tapa viettää vapaa-aikaansa. Tämä ei suinkaan tarkoita sitä, että muut, siis maakravut, olisivat samaa mieltä.

Kun veneeseen tulee vesillä liikkumiseen tottumattomia lähisukulaisia tai kavereita, kaikki toiminta kannattaa mitoitaa heidän mukaansa, ainakin aluksi. Ohjelmaan kuuluvat siis lyhyet päivämatkat, suojaisat reitit, hyvää ruokaa ja kuivat bunkat. Kun veneeseen ja veneilyyn totutaan, vaikeusastettakin voi nostaa.

Purjeveneiden kiusallinen ominaisuus, ainakin tottumattomien mielestä, on kulkeminen kovin kallellaan, ainakin aika ajoin. Joitakin se pelottaa, joitakin ei, vain osa osaa ajatella rationaalisesti. Mitoitetaan menoa siis heikoimpien lenkkien mukaan. Saaristoväylillä voi vastatuuliosuudet ajaa koneella, jos anoppi, appi, mummi, pappa, lasten kaveri tai joku muu heikko astia on kyydissä. Parissa päivässä maakrapukin tottuu veneen liikkeisiin ja peltigenua voidaan vaihtaa.

Nopeiden moottoriveneiden ongelma on meteli ja joskus koviltakin tuntuvat iskut vasta-aaltoon. Iskujen pelottavuudesta saa ainakin puolet pois, kun muistaa kertoa, että ne ovat osa normaalia veneilyä, vene on rakennettu niitä kestäväksi eikä niitä pidä siis kammoksua. Hitaat moottoriveneet tapaavat rullata, keikkua, eikä sille voi mitään, paitsi tottua.

Veneilyn suuria iloja on navigointi ja muukin älyllinen puuhastelu. Miehien pitkästyminen voi mainiosti keventää, kun antaa heille sopivia tehtäviä. Lintujen tunnistaminen ja määräsatamaan perehtyminen ovat hyviä askareita, jos tavaroiden järjestäminen tai siivoaminen tuntuu liian tylsältä.

Aikuiset viihtyvät yleensä veneessä, mutta veneeseen nouseminen ja veneestä poistuminen voi vanhimmille olla vaikeaa. Jos keulaan ei voi kiinnittää tikkaita, muovinen juomakori laiturilla on oiva askelma. Sen voi senioriretken jälkeen myydä takaisin kotikauppaan.

Lapset ovat veneessä harvoin ongelma, kunhan turvallisuudesta on huolehdittu. En ole vielä tavannut lasta, joka ei viihtyisi veneessä, jos keli on edes jotenkin siedettävä. Lukemisikäisille bunkka on verraton pakopaikka, nuoremmille ilon tuo mahdollisuus puuhata tai pelata ilman aikuisten iänikuista häiriökäyttäytymistä.

Ruoka voi muodostaa perheveneilijälle pulman, varsinkin jos makuja on monenlaisia. Olen ollut isä-poika-purjehduksella, jossa toinen pojista ei syönyt lihaa, toinen ei taas pannut suuhunsa mitään, mikä oli ollut veden alla; kaasuliedessä kaksi liekkiä. Pesto oli silloin hyvä ratkaisu ainakin kerran, pari. Toistuvakin voi olla maistuvaa, ainakin veneessä.